

شبکه های عصبی Neural Network

شبکه های عصبی مصنوعی

Artificial Neural Network

چکیده:

شبکه های عصبی مصنوعی از مباحث جدیدی است که دانشمندان علوم کامپیوتر به آن علاقمند شده اند و برای پیشرفت هرچه بیشتر علوم کامپیوتر وقت و هزینه بسیاری را صرف آن کرده و می کنند. این موضوع با ایده گرفتن از سیستم عصبی بدن انسان و با هدف شبیه سازی هرچه بیشتر کامپیوتر به انسان شکل گرفت و تا حال به خوبی پیشرفته است. از جمله کاربردهای این بحث می توان از شناسایی الگوها، پردازش تصویر و رویت، هوش مصنوعی، کنترل رباتها و موارد بسیار دیگر نام برد. ما در این مقاله پس از مقدمه به مسائل در خور شبکه های عصبی مصنوعی و نیز کاربردهای آن خواهیم پرداخت، در ادامه Perceptron ها را که یکی از مهمترین الگوریتم های شبکه های عصبی مصنوعی می باشد معرفی می کنیم.

1- مقدمه

1-1- ایده پیدایش شبکه های عصبی مصنوعی

آیا کامپیوتر میتواند همان نوع از محاسباتی را که یک فرد هوشمند انجام میدهد به کار گیرد؟ بسیاری از دانشمندان عقیده داشته و دارند که این بحث باید مورد توجه قرار گیرد. شبکه های عصبی در حل مسائل یک جهت جدید و متمایز نسبت به کامپیترهای عمومی می گشود. کامپیوترهای عمومی از یک الگوریتم استفاده می کنند یعنی برای حل مسائل از یک سری دستورات از پیش تعیین شده پیروی

می کنند مگر در مواقع ویژه ای که کامپیوتر نیاز به یک سری اطلاعات برای حل مسئله دارد. و همین مسئله توانایی پردازش را از کامپیوترهای عمومی به مسائلی که ما قبلا فهمیده ایم و روش حل آنها را شناخته ایم محدود می کند و تنها سرعت عمل و قدرت در حل نمونه های بزرگتر را به همراه دارند. اما کامپیوترها باید به قدری مفید باشند که بتوانند کارهایی را انجام دهند که واقعا ما نمی دانیم چگونه باید آنها را انجام دهیم.

1-2- بررسی سلولهای مغزی افراد

تحقیق درباره سلولهای مغزی افراد و همچنین شناخت Neuron ها یا رشته های مغزی و بیان یک راه نسبتا متفاوت که یک سیستم هوشمند را بنا می کند شروع شد. مغز بشر متشکل از میلیونها نرون عصبی منحصر بفرد است و این رشته های عصبی به اشکال و اندازه های مختلف تغییر می کنند.. هر نرون عموما یک هسته دارد و یک سری سلولهای عصبی (Axon آکسون). که علائم خروجی را به سلولهای عصبی نرون دیگر حمل می کنند. و Dendrite ها (شاخه های سلولهای عصبی). علائم در سلولهای عصبی میان شاخه های سلولهای عصبی و نواحی خروجی جریان دارند. در اینجا برای حالت برانگیزش باید آشفستگی از یک حدی تجاوز کند که آستانه یا سرحد نامیده می شود و پس از برانگیزش نرون ها پیامهایی برای نرون های دیگر می فرستند و خود را برای دریافت و پاسخ به اطلاعات عمومی آماده می کنند.

1-3- تاریخچه

شبکه های عصبی دهها سال است که جلب توجه می کنند و تاکنون راه حلهایی برای استفاده از هوش بشری ارائه شده است. اولین نرون مصنوعی در سال ۱۹۴۳ توسط نروفیزیولوژیست وارن مک کالوک و منطق دان والتر پیترز تولید شد. در دهه ۶۰ به دلایلی که خارج از بحث این مقاله است مردم به سوی

شبکه‌های عصبی متمایل شدند و تنها در دهه ۸۰ دانشمندان توانایی‌های واقعی شبکه‌های عصبی را دیدند.

2- شبکه‌های عصبی مصنوعی

2-1- شبکه‌های عصبی مصنوعی

شبکه‌های عصبی شبیه به مغز انسان اطلاعاتی را پردازش می‌کنند. شبکه از تعداد زیادی سلولهای عصبی (Neuron) تشکیل شده با پردازشی بسیار بزرگ و به هم پیوسته که در حل موازی مسائل ویژه مشغول به کارند.

یادگیری شبکه‌های عصبی از طریق مثالهاست. آنها برای انجام یک کار خاص برنامه‌ریزی نشده‌اند. مثالها باید با دقت بسیار بالایی انتخاب شوند و الا زمان مفید هدر خواهد رفت و یا حتی ممکن است شبکه به طور ناقص دایر شود و در اینجا راهی برای فهمیدن اینکه سیستم معیوب است یا خیر وجود ندارد مگر اینکه خطایی رخ دهد.

شبکه‌های عصبی مصنوعی یک ترکیبی از مجموعه نرونهاست و البته نرونها مصنوعی‌ای که بسیار شبیه به نرونها زیستی کار می‌کنند. و بدین گونه است که ورودیهای زیادی با وزنها مختلف می‌گیرد و یک خروجی که به ورودی وابسته است تولید می‌کند. نرونها زیستی می‌توانند در حال برانگیزش باشند یا نباشند. (وقتی یک نرون برانگیخته می‌شود ضربه علائم خروجی آن مقداری کمتر از ۱۰۰ هرتز است)

شبکه‌های عصبی استفاده وسیعی در شناسایی الگوها دارند زیرا از خودشان قابلیت آن را دارند که بطور عمومی به ورودی‌های غیر منتظره نیز پاسخ دهند. در طول ساخت نرونها می‌آموزند که چگونه

الگوهای ویژه گوناگون را تشخیص دهند. اگر الگویی پذیرفته شود در حالی که در طول اجرا ورودی با خروجی مرتبط نباشد، نرون از مجموعه‌ای از الگوهایی که سابقاً آموخته خروجی را که شبیه به الگو می‌باشد و کمترین تفاوت را با ورودی دارد انتخاب می‌کند. این روال عموماً فراخوانی می‌شود.

مثال:

وقتی که ورودی نرون ۱۱۱۱ باشد چهار ورودی بر حسب برانگیزش مرتب شده‌اند و وقتی ورودی‌های ۰۰۰۰ را داریم نرون برای برانگیزش مرتب نیست. قاعده عمومی این است که نرون‌ها مایلند برانگیخته

شوند وقتی که ورودی‌ها ۰۱۱۱، ۱۰۱۱، ۱۱۰۱، ۱۱۱۰ یا ۱۱۱۱ باشند و در صورتی که ورودی آنها ۱۰۰۰، ۰۰۰۱، ۰۰۱۰، ۰۱۰۰ یا ۰۰۰۰ باشند مایل به برانگیخته شدن نیستند.

شناسایی الگوهای پیچیده سطح بالا می‌تواند به وسیله شبکه‌ای از نرون‌ها انجام شود و بدین ترتیب نام آن را شبکه‌های عصبی مصنوعی گذاشتند. اکنون شبکه‌های عصبی کاربردهای زیادی دارند (در منطق

و کلام و شناسایی عکسها) البته شناسایی الگوها می‌تواند به طور موفقیت آمیز بر روی کامپیوترهای

عمومی انجام شود. این شبکه‌های عمومی که برای شناسایی الگوها استفاده می‌شوند -Feed

Forward نامیده می‌شدند زیرا آنها یک بازخورد (Feed-Back) داشتند. آنها به طور ساده

ورودی‌ها را با خروجی‌ها می‌آمیختند. اما شناسایی الگوها به تدریج کاملتر شد به طوریکه بر روی

کامپیوترهای عمومی با سیستم خاص خودشان به سختی انجام می‌شد پس برای شناسایی الگوها

شبکه‌های Feed-Forward کافی نبودند.

در شبکه‌های عصبی خروجی هر نرون به ورودی نرونهای مجاورش متصل شده است. شبکه‌های

عصبی نمی‌توانند معجزه کنند اما اگر به درستی استفاده شوند نتایج شگفت‌انگیزی خواهند داشت.

2-2- مشخصات مسائل در خور شبکه‌های عصبی مصنوعی ANN(Artificial Neural

Network)

تقلید از ساختارهای محاسباتی سیستم زیستی ممکن است ایده اصلی نمونه‌های محاسباتی برای ساخت کلاس‌هایی از مسائل باشد. از جمله این مسائل می‌توان از مسائل مشکل NP که شامل مسائل طبقه‌بندی شده، زمان‌بندی شده، جستجو و غیره نام برد، کلاس مسائل شناسایی الگوها، افراد و موضوعات مشخص را در دیدار و تماس با آنها می‌شناسد و کلاس مربوط به داده‌های ناقص، اشتباه، متناقض، فازی و

احتمالی. این مسائل توسط همه یا برخی از موارد زیر توصیف می‌شوند:

یک فضای مسئله با بعد بزرگ، پیچیده، ناشناخته با اثرات متقابل پیچیده ریاضی و بین متغیرها و یک فضای راه‌حل که ممکن است خالی باشد (شامل یک راه‌حل یکتا یا بیشتر، شامل تعدادی از راه‌حل‌های مفید) به نظر می‌رسد ANN ها راه‌حل‌هایی برای مسائلی که با ورودی‌های حسی بیشتر درگیرند ارائه می‌دهد (صحبت کردن، دیدن، شناسایی دستخط و...)

2-3- کاربردهای شبکه‌های عصبی مصنوعی ANN

می‌توان موارد زیر را از کاربردهای شبکه‌های عصبی مصنوعی ذکر کرد:

پردازش تصویر و دید (Image processing and computer vision)

پردازش علائم: (Signal processing) شامل ریخت‌شناسی و تجزیه و تحلیل علائم مربوط به زمین‌لرزه‌ها و ...

شناسایی الگوها: (Pattern recognition) شامل شناسایی چهره، اثر انگشت، تشخیص نوع

صدا و نوع صحبت کردن، دستخط و ...

پزشکی: (Medicine) شامل تجزیه و تحلیل و تشخیص علائم دستگاه ضربان‌نگار قلب

(الکترو کاردیو گرافیک)، تشخیص امراض گوناگون و ...

سیستم‌های نظامی: (Military systems) شامل ردیابی مین‌های زیر دریایی، دسته‌بندی صداهای

نابه‌هنجار و مخل در رادارها و شناسایی گوینده رزمی.

سیستم‌های تجاری (Financial systems): شامل تجزیه و تحلیل انبار مغازه‌ها، ارزیابی واقعی

املاک و ...

برنامه‌ریزی، کنترل و جستجو (Planning, control, and search): شامل اجرای موازی

مسائل و کنترل ریاتها.

هوش مصنوعی (Artificial intelligence): شامل برخی سیستم‌های طبی و اجرای سیستم‌های

خبره.

سیستم‌های قدرت (Power systems): شامل برآورد وضعیت سیستم، ردیابی سریع و

دسته‌بندی ردیابی، ردیابی خطا و ترمیم آن، پیش‌بینی و برآورد تخمین امنیت.

--انواع یادگیری برای شبکه‌های عصبی:

1. یادگیری با ناظر

در یادگیری با ناظر به قانون یادگیری مجموعه‌ای از زوجهای داده‌ها به نام داده‌های یادگیری

$(P_i, T_i)_{i=1 \dots l}$ می‌دهند که در آن P_i ورودی به شبکه و T_i خروجی مطلوب شبکه برای

ورودی P_i است. پس از اعمال ورودی P_i به شبکه عصبی در خروجی شبکه a_i با T_i مقایسه شده و

سپس خطای یادگیری محاسبه و از آن در جهت تنظیم پارامترهای شبکه استفاده می‌شود به گونه‌ای

که اگر دفعه بعد به شبکه همان ورودی P_i اعمال شود خروجی شبکه به T_i نزدیکتر می‌گردد با

توجه به این نکته که معلم سیستمی است که بر محیط و قوف دارد (مثلاً می‌داند که برای ورودی P_i

خروجی مطلوب T_i است). توجه داریم که محیط برای شبکه عصبی مجهول است. در لحظه k بردار

ورودی $Pi(k)$ با تابع توضیح احتمال معینی که برای شبکه عصبی نا معلوماست انتخاب و بطور همزمان به شبکه عصبی و معلم اعمال می شود. جواب مطلوب $Ti(k)$ نیز توسط معلم به شبکه عصبی داده می شود. در حقیقت پاسخ مطلوب پاسخ بهینه ای است که شبکه عصبی برای ورودی مفروض باید به آن برسد. پارامترهای شبکه عصبی توسط دو سیگنال ورودی و خطا تنظیم می شود. به این صورت که پس از چند تکرار الگوریتم یادگیری که عموماً توسط معادله تفاضلی بیان می شود به پارامترهایی در فضای پارامترهای شبکه همگرا می شوند که برای آنها خطای یادگیری بسیار کوچک است و عملاً شبکه عصبی معادل معلم می شود. یا به عبارتی دیگر اطلاعات مربوط به محیط (نگاشت بین Ti و Pi) که برای معلم روشن است به شبکه عصبی منتقل می شود و پس از این مرحله عملاً می توان بجای معلم از شبکه عصبی استفاده کرد تا یادگیری تکمیل شود.

2-- یادگیری تشدید:

یک اشکال یادگیری با ناظر این است که شبکه عصبی ممکن است بدون معلم نتواند مواضع جدیدی را که توسط مجموعه داده های جدید تجربی پوشانده نشده است یاد بگیرد. یادگیری از نوع تشدید این محدودیت را برطرف می کند. این نوع یادگیری بطور **on-line** صورت می گیرد در حالی که یادگیری با ناظر را به دو صورت **on-line & off-line** می توان انجام داد. در حالت **off-line** می توان از یک سیستم محاسب با در اختیار داشتن داده های یادگیری استفاده کرد و طراحی شبکه عصبی را به پایان رساند. پس از مرحله طراحی و یادگیری شبکه عصبی به عنوان یک سیستم استاتیکی عمل می کند. اما در یادگیری **on-line** شبکه عصبی همراه با خود سیستم یادگیر در حال انجام کار است و از این رو مثل یک سیستم دینامیکی عمل می کند.

یادگیری از نوع تشدید یک یادگیری **on-line** از یک نگاشت ورودی-خروجی است. این کار

از طریق یک پروسه سعی و خطا به صورتی انجام می پذیرد که یک شاخص اجرایی موسوم به سیگنال تشدید ماکزیمم شود و بنابر این الگوریتم نوعی از یادگیری با ناظر است که در آن به جای فراهم نمودن جواب واقعی، به شبکه عددی که نشانگر میزان عملکرد شبکه است ارایه می شود. این بدین معنی است که اگر شبکه عصبی پارامترهایش را به گونه ای تغییر داد که منجر به یک حالت مساعد شد آنگاه تمایل سیستم یادگیر جهت تولید آن عمل خاص تقویت یا تشدید می شود. در غیر این صورت تمایل شبکه عصبی جهت تولید آن عمل خاص تضعیف می شود. یادگیری تقویتی مثل یادگیری با ناظر نیست و این الگوریتم بیشتر برای سیستمهای کنترلی کاربرد دارد.

3-- یادگیری بدون ناظر

در یادگیری بدون ناظر یا یادگیری خود سامانده پارامترهای شبکه عصبی تنها توسط پاسخ سیستم اصلاح و تنظیم می شوند. به عبارتی تنها اطلاعات دریافتی از محیط به شبکه را برداگرهای ورودی تشکیل می دهند. و در مقایسه با مورد بالا (یادگیری با ناظر) بردار جواب مطلوب به شبکه اعمال نمی شود. به عبارتی به شبکه عصبی هیچ نمونه ای از تابعی که قرار است بیاموزد داده نمی شود. در عمل می بینیم که یادگیری با ناظر در مورد شبکه هایی که از تعداد زیادی لایه های نرونی تشکیل شده باشند بسیار کند عمل می کند و در این گونه موارد تلفیق یادگیری با ناظر و بدون ناظر پیشنهاد می

گردد .

4-2-زمینه ای در مورد perceptron

Perceptron های ساده

یک خانواده ساده از شبکه های عصبی مدل perceptron می باشد. در یک دسته بندی تک خروجی، تعداد n ورودی و یک خروجی دارد. با هر ورودی یک ضریب وزنی W_i و با هر

خروجی یک مقدار آستانه q مرتبط است.

Perceptron به گونه زیر عمل می کند:

ورودی های Perceptron یک بردار ورودی از n مقدار حقیقی است.

Perceptron مجموع وزنها را محاسبه می کند $a = \sum W_i X_i$ این مقدار با مقدار آستانه q

مقایسه می شود. اگر این مقدار از مقدار آستانه کوچکتر باشد خروجی ۰ است و در غیر این صورت ۱ است.

قدرت Perceptron

به وسیله تنظیم اعداد ورودی، وزن آنها و مقدار آستانه می توان یک Perceptron برای انجام

نسبتاً خوب محاسبات گوناگون طراحی کرد. برای مثال توابع منطقی بولین مانند AND ، OR و

NOT را می توان به وسیله Perceptron طراحی کرد و هر مدار منطقی دیگر را به وسیله گیت های

AND و NOT یا AND و OR طراحی کرد. دسته های زیادی از Perceptron ها ممکن است

خروجی های دسته های دیگر را به عنوان ورودی خود درخواست کنند.

به عنوان مثالی از Perceptron ها می توان یک تشخیص دهنده قالب متن را نام برد. حرف A

در آرایه ای ۵*۵ به رمز درمی آید (encode می شود). این متن (حرف) به وسیله یک Perceptron

با ۲۵ ورودی تشخیص داده می شود که در آن وزنها مقادیری برابر با مقادیر عددی داخل آرایه را

می گیرند و مقدار آستانه برابر است با $q = e^{-25}$: که در آن $0 < e < 1$

خروجی 1 Perceptron است اگر و فقط اگر ورودی آن از ۱ و ۱-هایی باشد که عیناً در آرایه

آمده است.

دنباله‌های Perceptron

یکی از خصوصیات جالب Perception این است که آنها می‌توانند به وسیله مثالهای مثبت و منفی (صحیح و اشتباه) برای انجام توابع دسته‌بندی شده مخصوص بارها مرتب شوند.

حال به یک مثال ساده از Perceptron با دو ورودی X_1 و X_2 ، که تشخیص می‌دهد که کدام یک از دو کلاس، عناصر متعلق به خودش را دارد. ما فرض می‌کنیم که این Perceptron دو طرح از کارتهای چاپ شده از یک متن را بررسی کند، خروجی ۱ است اگر و فقط اگر کاراکتر رقم 8 باشد. فرض کنیم که X_1 بیانگر تعداد حفره‌های کاراکتر است و X_2 درجه راستی سمت چپ کاراکتر را نشان می‌دهد. ما با ۴ ورودی.

اگر ما perceptron را در اول کار با وزنهایی برابر ۰ و مقدار آستانه را برابر ۱۰ مقداردهی کنیم یک رده‌بندی از همه مثالهای منفی انجام داده‌ایم. با قرار دادن رده‌بندی‌های نادرست از ۸، مقادیر ورودی از مثال ۸ با بعضی فاکتورها مثل d جمع می‌شوند و تولیدات جدید با وزنهایی متناظر با ایجاد می‌شوند.

فرض کنیم $d=1$ پس وزن ورودی‌ها از ۰ به ۱ و ۲ رشد پیدا می‌کند. حال در اینجا $a=5$ به دست می‌آید که هنوز از مقدار آستانه ۱۰ کوچکتر است. مثال هنوز به رده‌بندی صحیحی نرسیده است و این قدم دنباله باید تکرار شود. بعد از دو قدم وزنها برابر ۲ و ۴ می‌شوند که مقدار $a=10$ را نتیجه می‌دهد که برابر مقدار آستانه است و مثال مثبت از ۸ به طور صحیح دسته‌بندی شده است. از آنجا که ضرایب وزنی تغییر کرده بودند لازم است که در همه مثالها رده‌بندی‌ها بازنشان (Reset) شوند. این را می‌توان به سادگی دید که مثال B رده‌بندی نادرستی است زیرا با وزنهایی ۲ و ۴ داریم $a=24$

ولی این حرف مورد نظر ما نیست، چون این مرحله را پیش رفته ایم لازم است که $d.1$ از $W1$ و $d.2$ از $W2$ کم شود تا رده بندی نادرستی از B ثابت شود. به هر حال یک رده بندی از ۸ را دوباره بیرون می دهد.

بعدها موقع بروز خطا ما وزنها را برای درست کردن خطاهای رده بندی اصلاح می کنیم. اگر مثالها دارای خاصیت صحیحی باشند وزنها در مجموعه ای از مقادیری که به درستی روی هر ورودی کار می کنند قرار می گیرند.

قضیه بنیادی دنباله ها:

یک خصوصیت قابل توجه $perceptron$ این است که آنها می توانند دنباله ای از رده بندی صحیح

مثالهای مثبت و منفی باشند.

فرض کنیم $X = X^+ \cup X^-$

X^+ : مجموعه ای از مثالهای مثبت

X^- : مجموعه ای از مثالهای منفی

گوییم که رشته بی کران $S = x_1, x_2, \dots, x_k, \dots$ یک رشته متوالی (ترتیبی) برای X است

در صورتی که هر x_i یک مثال در X است و هر عنصر از X اغلب به طور نامحدود در S رخ

می دهد (نماین می شود).

فرض کنیم W_k ضریب وزنی در سطح k دنباله باشد. وزن اولیه می تواند به صورت قراردادی باشد

(برای مثال $W_1=0$). حال رشته استاندارد حاصله، وزنها را به صورت زیر ارتقا می دهد:

بسته به استرادیژی مورد نظر ممکن است مقادیر C_k همگی یکسان باشند یا ممکن است با k تغییر

کنند.

قضیه ۱)

باشد و یک بردار حل وزنها برای X وجود داشته باشد، در این صورت رویه رشته استاندارد باید بعد از

یک تعداد فرض کنیم یک مجموعه از رشته نمونه X و هر رشته ترتیبی برای آن داریم، اگر CK یک

ثابت مثبت مراحل مشخص یک راه حل پیدا کند به طوری که اگر برای بعضی k_0 ها داشته باشیم :

$$WK_0 = WK_0+1 = WK_0+2 = \dots$$

که WK_0 یک راه حل برای X است.

بنابراین ما می توانیم با استفاده از شبکه های عصبی هر چه بیشتر به شبیه سازی انسان توسط کامپیوترها

نزدیک شویم به منظور واگذاری کارهای تکراری، وقت گیر و مسائلی که با توجه به پیشرفت بشری

دیگر درخور بشر نیست.

تا حالا به این فکر کردی که مثلا تو به آدمیو ۱۰ سال قبل دیدی، بعد اتفاقا امروز دوباره اونو بعد از ۱۰

سال می بینی! همه چی کلی تغییر کرده، صورتش، مقدار موش، صداش، قدش و خیلی چیزای دیگه.

اما تو باز میشناسیش! خیلی جالبه ها! آخه از کجا؟؟؟ چطوری؟؟؟ مغز آدم خیلی انعطاف پذیری داره

توی تغییرات یا خطاها، همین مغز آدم رو خیلی جالب و پیچیده می کنه!

شما نوشتن و خوندن رو یاد گرفتین! تا حالا به این فکر کردید که دست خط هر کسی با اون یکی فرق داره اما شما همه ی اونا رو می تونید بخونید؟ این دوباره متعطف بودن مغز آدم رو می رسونه! یا یه نکته ی دیگه، شما هر چقدر بیشتر تمرین کنید دست خطتون بهتر میشه! اینم نشون میده مغز آدم خودشو در طی تمرین به یه معیاری که به نظرش بهتره نزدیک تر می کنه!

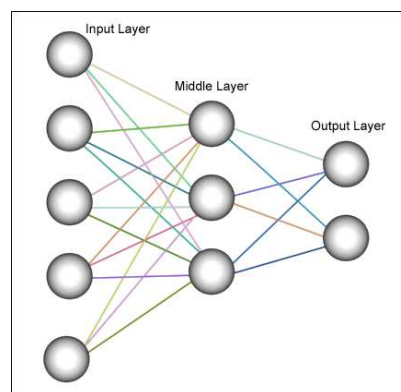
اما چطوری؟ مغز آدم چجوری کار میکنه؟ تا حالا از خودتون پرسیدید چجوری یه چیز جدید یاد می گیرید یا چطوری فکر می کنید؟ هر آدمی باید اینو بدونه بنظر من! لا اقل باید یکم خودمونو بشناسیم. مغز آدم از یه سری سلول عصبی (Neuron) تشکیل شده که هر کدوم سیگنال هایی برای هم میفرستند! جالبه بدونید این سلول های عصبی کاری که می کنن خیلییی سادست مثلا مثل جمع دو تا عدده اما چیزی که باعث میشه بتونن این کارای پیچیدرو انجام بدن اینه که تعداد این سلول ها خیلییی زیاده! مغز آدم حدود ۱۰ به توان ۱۱ تا از این سلول ها داره! تصور این عدد خیلی آسون نیست!

هر نورون تعدادی axon داره که مثل خروجی عمل می کنن و تعداد خیلی زیادی هم dendrite که به عنوان ورودی عمل می کنن. نورون ها یه مقدار مشخصی قدرت سیگنال نیاز دارن تا فعال شن، وقتی فعال شدن یه سیگنال الکتریکی برای سایر نورون ها میفرستن! هر چقدر نورون ها بیشتر استفاده بشن ارتباط بینشون (axonها و dendriteها) قوی تر میشه.

حالا ما همین سیستم رو سعی می کنیم کوچیکترش رو توی کامپیوتر شبیه سازی کنیم. کامپیوتر هایی که الان به اونا دسترسی داریم حتی قدرت پردازش ۲۰ بیلیون نورون رو هم ندارن، ولی با تعداد کمی نورون هم می شه پاسخ های مناسبی از شبکه ی عصبی گرفت.

خوب حالا تو کامپیوتر چطوری نورون ها رو سازمان می دیم؟ نورون ها همونطوری که تو عکس می بینن توی لایه های مختلف قرار می گیرن، لایه ی اول رو لایه ی ورودی (Input Layer) می گن که ورودی ها رو میگیره و بر حسب قدرت ارتباطش با هر

نورون توی لایه ی بعدی سیگنال ورودی رو به لایه ی بعد میفرسته! از این به بعد به قدرت ارتباط هر نورون با نورون دیگه وزن (Weight) اون نورون می گیم. مقدار هر نورون توی هر لایه به وزن و مقدار نورون های لایه ی قبلش بستگی داره. در نهایت ما به لایه ی خروجی داریم که توی این شکل دو تا نورون توشه! لایه های میانی تعدادشون می تونه هر اندازه ای باشه، و تعداد نورون هاشم مثل بقیه ی لایه ها می تونه هر چقدر که بخوایم باشه. بعدا اشاره می کنیم که چطوری انتخاب کنیم تعداد لایه ها و نورون های هر لایه رو.

حالا اینو ما درست کردیم، به چه دردی می خوره؟
یه شبکه ی عصبی مثل یه تابع عمل می کنه که به تعداد نورون های ورودی، ورودی می گیره و به تعداد نورون های خروجی هم خروجی میده! مثلا این شبکه عصبی که تو شکل می بینید به این صورته:

$$f(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = y_1, y_2 \quad .1$$

حالا این تابع چه تابعیه؟ اینجاس که قدرت شبکه ی عصبی معلوم میشه!
ما میایم و به این تابع ۱۰۰ تا مثال که جوابشو می دونیم میگیریم و هر بار عملیات بازپخشانی (Back propagating) رو انجام میدیم! بازپخشانی یه عملیاتیه که طی اون وزن نورون ها رو طوری تغییر میدیم که جواب های شبکه به جواب هایی که انتظار داشتیم نزدیک تر بشن! یعنی ما در اصل یه تابع

می سازیم که خودمون نمیدونیم اون تابع چی هست و فقط چند تا مثال از اون رو داریم!

بگذارید یه مثال بزنم. مثلاً شما چطوری جمع کردن رو یاد گرفتین؟ بهتون گفتن $2+2$ میشه 4 ، $3+2$

میشه 5 و ... انقدر مثال دیدید تا فهمیدید آهان پس جمع یعنی این!

دقیقا میتونیم همین رو به کامپیوتر یاد بدیم! یعنی یه شبکه عصبی با دو نورون ورودی طراحی می کنیم

و یه لایه ی میانی با 3 تا نورون و در نهایت یه لایه ی خروجی با یه نورون (چون تابع جمع دو تا

ورودی داره و یک خروجی)

بعد برای کامپیوتر چند تا جواب معلوم رو میگیریم! مثلاً میگیریم 2 و 2 باید بده 4 ، 2 و 3 باید بده 5 و براش

1000 تا مثال میزنیم! در نهایت ازش میپرسیم حالا بگو 100 و 23 چی میشه؟ (اعدادی که تا بحال برای

شبکه عصیمون مثال نزدیم). و جواب میگیریم مثلاً 123.0223 ! تعجب نکنید شبکه عصبی همیشه قرار

نیست جواب قطعی بده، در نهایت می تونیم به یه روشی اونو به جواب قطعی تبدیل کنیم، مثلاً توی این

مثال روند کردن جواب میده!

🤔 ببخشید، چرا تعداد نورون های لایه ی میانی رو گفتین 3 تا؟

! "سوال خوبی! تعداد نورون های لایه های میانی می تونه هر چیزی باشه به جای 3 ، اما باید

توجه داشته باشین هر نورونی که اضافه می کنیم از یه طرف گپ خطا رو کمتر می کنی اما از

طرف دیگه زمان بیشتری برای پردازش می گیره و چون تعداد نورون ها زیاد شده تعداد خطا

های کوچک هم زیادتر می شن و یه خطای بزرگ رو ایجاد می کنن! پس باید با روش های

مختلف بهترین حالت رو انتخاب کنیم. نوبت این مثال با آزمایش و خطا به این نتیجه رسیدیم

که 3 تا بهترین نتیجه رو به ما میده!"

به اون پروسه ای که طی اون مثال میزنیم و عملیات بازیخشانی رو انجام میدیم پروسه ی تعلیم یا

Training می گن!

پس بطور خلاصه ما اول یه شبکه ی عصبی طراحی می کنیم که در ابتدا می تونه هر نورونش وزن

تصادفی داشته باشه، بعد شبکه ی عصیمونو تعلیم میدیم با ورودی هایی که جوابشو داریم و بعد از

تعلیم دادن به اون ورودی میدیم و ازش جواب می خوایم!

مثلا توی مسابقات شبیه سازی فوتبال خیلی وقت ها تیم ها بازی های دوستانه با هم میگذارن! هدف

چی؟ اینه که Agent ها شبکه ی عصیشون تعلیم بینه! جالب نیس؟ این یعنی کامپیوتر میتونه یاد بگیره

و طی یادگیریش تصمیم بگیره! بدون اینکه مغز داشته باشه.

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com